28/08/2025

Μετανοείτε, ήγγικεν γαρ η βασιλεία των Ουρανών

/ Γνώμες

Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος, ο επονομαζόμενος και Βαπτιστής, είναι μεγάλη φυσιογνωμία. Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός του απένειμε τον τίτλο αυτό λέγοντας κανείς άνθρωπος δε στάθηκε μεγαλύτερος αυτού. Ο Ιωάννης είναι σύγχρονος του Χριστού, συγγενής καιηλικιακά λίγο μεγαλύτερος από τον Θεάνθρωπο Κύριο. Ζει στο μεταίχμιο δυο εποχών.

- *Του Παναγιώτη Μυργιώτη (Μαθηματικός)*

Της προ Χριστού εποχής και της μετά Χριστόν. Αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο, τη γέφυρα που ενώνει τις δυο ιστορικές περιόδους.Είναι προφήτης που προαναγγέλλει την έλευση του Κυρίου και ο Πρόδρομος και Βαπτιστής Του. Μεγίστη τιμή και

ευλογία για τον Ιωάννη να γίνει ο Βαπτιστής του Κυρίου των πάντων.

Ο Ιωάννης(εξελληνισμένος τύπος του εβραϊκού ονόματος Γιοχανάν, που σημαίνει «παρά Θεώ εύρον χάριν»),γιός του Ζαχαρία και της Ελισάβετ, γεννήθηκε κατά θαυμαστό τρόπο από τους υπέργηρους γονείς του. Ο ερχομός του προφητεύτηκε από τους προφήτες Ησαΐα και Μαλαχία (Ησαΐας 40,3. Μαλαχίας 3,1. Ματθαίος 3,3 και 11,13-14).Ο Θεός εισάκουσε τις προσευχές των γονιών του οι οποίοι θεωρούσαν ντροπή να είναι άτεκνοι και έστειλε άγγελο για να αναγγείλει το χαρμόσυνο γεγονός στον Ζαχαρία. Ο Ζαχαρίας χάρηκε, αλλά αμφέβαλε και δια τούτο έχασε την φωνή του μέχρι την ώρα που έγραψε στο πινάκιο το όνομα του παιδιού Ιωάννης, όπως προανήγγειλε ο άγγελος.

Τον Ιωάννη αναφέρουν και οι τέσσερεις ευαγγελιστές. Περί της νεανικής ζωής του Ιωάννη και του ιδιωτικού του βίου καμία πληροφορία δεν υπάρχει εκτός της πολύ λιτής αναφοράς του Ευαγγελιστή Λουκά ότι: «το παιδίον ηύξανε και εκραταιούτο πνεύματι και ήν εν ταις ερήμοις έως ημέρας αναδείξεως αυτού προς τον Ισραήλ» (Λουκάς 1,80). Με τη λέξη «ερήμοις» χαρακτηρίζονται τα διάφορα μέρη της ίδιας της ερήμου της Ιουδαίας οι οποίες έφεραν διάφορες επιμέρους ονομασίες και ασχολούνταν με τη μελέτη των γραφών, νηστεία και προσευχή. Φορούσε μάλλινο ένδυμα από τρίχες καμήλας και στη μέση του δερμάτινη ζώνη. Η διατροφή του ήταν πολύ λιτή, άγριο μέλι και ακρίδες (Ματθαίος 3,1-5).

Προετοίμαζε τον κόσμο να υποδεκτεί τον αναμενόμενο Μεσσία, τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Το κήρυγμά του είχε ως κύριο άξονα αναφοράς τη ρήση «ήγγικε γαρ η βασιλεία των ουρανών». Καλούσε τους ανθρώπους σε μετάνοια και βάπτιζε τους μετανοούντας με νερό, προτυπώνοντας το βάπτισμα «δι’ ύδατος και Πνεύματος» που μας προσφέρει σήμερα ο Χριστός στην Εκκλησία. Περιέρχονταν σε όλη την περιοχή του Ιορδάνη κηρύσσοντας βάπτισμα μετανοίας (Ματθαίος 3,1. Μάρκος 1,4. Λουκάς 3,3).Το κήρυγμα του Ιωάννη προσήλκυσε πάρα πολλούς ανθρώπους . Πολλοί πήγαιναν για να τον ακούσουν από ολόκληρη την Παλαιστίνη,ακόμη πήγαν και στρατιώτες και Φαρισαίοι . Αυτό πολύ ανησύχησε το Μεγάλο Συνέδριο των Εβραίων το οποίο έστειλε αντιπροσωπεία για να πάει τι δει και να μάθει τι συνέβαινε με τον Ιωάννη, από την οποία και έλαβε ως απάντηση σχετική προφητική ρήση του Προφήτη Ησαΐα “φωνή βοώντος εν τη ερήμω, ευθύνατε την οδόν Κυρίου” (κατά Ιωάννη).

Στον Ιορδάνη ποταμό πήγε και ο Χριστός και ζήτησε από τον Ιωάννη να τον βαπτίσει. Ο Ιωάννης αρνήθηκε γιατί ήξερε ποιον είχε μπροστά του, λέγονταςπως δεν είναι άξιος ούτε τα λουριά από τα παπούτσια Του να λύσει. Ο Χριστός του απάντησε ότι έτσι έπρεπε να γίνει και ο Άγιος Ιωάννης υπάκουσε, βάπτισε τον Κύριο. Όταν ο Χριστός βαπτιζόταντα νερά του Ιορδάνη εστράφησαν προς τα

οπίσω, το Πνεύμα εφανερώθει εν είδη περιστεράς και η φωνή του Θεού Πατέρα ακούστηκε ονομάζοντας τον βαπτισθέντα Κύριο Υιό Του. Έχουμε την φανέρωση της ομοουσίου και αδιαιρέτου Αγίας Τριάδος.

Του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.Μετά από αυτό ο Άγιος Ιωάννης δείχνοντας τον Ιησού λέγει “Ιδέ ο αμνός του Θεού, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου”. Αυτός είναι ο αμνός που κουβαλάει στον ώμο Του τις αμαρτίες όλου του κόσμου. Τις αμαρτίες του καθενός μας, του πεπτωκότος ανθρώπου. Τον πεσμένο στην αμαρτία άνθρωπο ήλθε ο Χριστός στον κόσμο να σώσει. Τους αμαρτωλούς, όχι τους αναμάρτητους. Οι μαθητές του Αγίου ΙωάννηΑνδρέας και Ιωάννης έγιναν αργότερα μαθητές του Κυρίου (Ιωάννης 1,35-41).

Όταν ο Χριστός άρχισε να δραστηριοποιείται δημόσια με λόγους, διδασκαλίεςκαι θαύματα ο κόσμος στράφηκε προς Αυτόν και άρχισε να εγκαταλείπει τον Ιωάννη. Ακολουθούσε το πρότυπο και εγκατέλειπε τον Πρόδρομο. Ο καθένας μας θα περίμενε ο άγιος να στεναχωρηθεί. Απεναντίας αυτός χαιρότανε πάρα πολύ. Ήταν συμπεριφορά πραγματικού χριστιανού και όχι αντίδραση ενός δασκάλου ή φιλοσόφου. Έβλεπε ο Πρόδρομος ότι ο σπόρος που έσπειρε άρχιζε να δίνει καρπούς, διότιο Κύριος οδηγούσε τον κόσμο στη σωτηρία.

Στα κηρύγματά του έλεγχε με αυστηρότητα τις παρανομίες και την ανηθικότητα όλων, ακόμα και των δυνατών της εποχής του. Έλεγξε με δριμύτητα, δημόσια, και τον τετράρχη της Γαλιλαίας και Περαίας Ηρώδη Αντύπα, για την ανήθικη ζωή του. Ζούσε παράνομα με τη σύζυγο του ζώντος αδελφού του Ηρώδη Φιλίππου, την Ηρωδιάδα (Μάρκος 6,18. Λουκάς 3,19).«Οὐκ ἐξεστὶ σοὶ ἔχειν, τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου». Δεν σου επιτρέπεται από το νόμο του Θεού να έχεις τη γυναίκα του αδελφού σου, ο όποιος ζει ακόμα.

Ο Ηρώδης θεωρούσε τον Ιωάννη δίκαιο και άγιο άνθρωπο και φοβόταν να τον τιμωρήσει από τις αντιδράσεις του κόσμου. Παρά ταύτα αναγκάστηκε να το κάνει όταν δεσμεύτηκε στη Σαλώμη, την κόρη της Ηρωδιάδας, να τηςκάνει ως δώρο ό,τι του ζητήσει. Γιατί πρότεινε αυτό ο Ηρώδης;; Γιατί η Σαλώμη χόρεψε πάρα πολύ λάγνα και προκλητικά στα γενέθλιά του και υπό την επήρεια του οίνου και της σαρκικής απόλαυσης. Αυτή συμβουλεύτηκε την μητέρα της Ηρωδιάδα, η οποία βρήκε την ευκαιρία να απαλλαγεί από τον Άγιο, ο οποίος την έλεγχε για τον έκλυτο βίο της.

Συζούσε με άλλον παρά το γεγονός ότι ο άνδρας της ζούσε. Η Ηρωδιάδα συμβούλευσε την κόρη της να ζητήσει την κεφαλή του Αγίου επί πίνακι, όπως μας πληροφορούν οι ευαγγελιστέςΜατθαίος (14,3-11) και Μάρκος (6,17-29). Έτσι,ο Ηρώδης ακούγοντας την επιθυμία της Σαλώμης διέταξε τον αποκεφαλισμό του

Αγίου.Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος βρήκε μαρτυρικό θάνατο και παρέδωσε τη ψυχή του στον Κύριο.

Το σώμα του ενταφιάστηκε από τους μαθητές του (Ματθαίος 14,12. Μάρκος 6,29), οι οποίοι μετά πήγαν να αναγγείλουν το θλιβερό γεγονός στον Ιησού (Ματθαίος 14,12). Η κεφαλή του μετά από εντολή της Ηρωδιάδας, ενταφιάστηκε κοντά στο ανάκτορο του Ηρώδη στη Μαχαιρούντα, όπου βρέθηκε από δύο μοναχούς που είδαν τον Άγιο στο όνειρό τους. Η κεφαλή του Αγίου Ιωάννη χάθηκε άλλες δύο φορές και όταν βρέθηκε μεταφέρθηκε οριστικά στην Κωνσταντινούπολη.

Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος συγκαταλέχθηκε στην χορεία των μεγάλων Αγίων της Εκκλησίας μας και η μνήμη τουτιμάται στις 7 Ιανουαρίου. Αξίζει να σημειωθεί, η Εκκλησία αναφέρει πάντα το όνομα του Αγίου μετά την Παναγία και βρίσκεται πάνω από κάθε άλλο Άγιο της Εκκλησίας μας, σύμφωνα με το λόγο του Κυρίου «Αλήθεια σας λέω δεν έχει εγερθεί μεταξύ των γεννημένων από γυναίκες μεγαλύτερος από τον Ιωάννη τον Βαπτιστή» (Ματθ. 11,11). Αναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος των Προφητών όπως αναφέρεται στο Απολυτίκιό του.

Ονομάστηκε Βαπτιστής του λαού και του Χριστού στον Ιορδάνη ποταμό. Υπήρξε Μάρτυρας γιατί αποκεφαλίστηκε επισφραγίζοντας το έργο του με το αίμα του. Υπήρξε μέγας ασκητής της ερήμου, τρεφόμενος με ακρίδες και μέλι άγριο, σαν να ήταν πουλί. Γι’ αυτό σε πολλές εικόνες της βυζαντινής αγιογραφίας ο Άγιος εικονίζεται με δυο φτερά φυτρωμένα στους ώμους του και την επιγραφή «το πτηνόν της ερήμου». Εικονίζεται στα εικονοστάσια των Ναών (τέμπλο) κατά κανόνα αριστερά του Κυρίου. Η Εκκλησία βγάζει ειδική μερίδα στην Αγία Πρόθεση στο όνομα του. Κάθε Τρίτη είναι υμνολογικά αφιερωμένη στη μνήμη του.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος είναι δημοφιλής μεταξύ των Ελλήνων ορθοδόξων. Πολλοί άνθρωποι φέρουν το όνομά του και πολλές εκκλησίες και εξωκλήσια είναι αφιερωμένα στην αγία μνήμη του.

Η αγίαΕκκλησία μας τιμά την ιερά μνήμητουκατ’ έτος στις παρακάτω ημερομηνίες:

7 Ιανουαρίου, Σύναξη του Τιμίου Προφήτου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου.

24 Φεβρουαρίου, Α’ και Β’ Εύρεσις της τιμίας κεφαλής του αγίου προφήτου, προδρόμου και βαπτιστού Ιωάννου.

25 Μαΐου, Γ’ Εύρεσις της τιμίας κεφαλής του αγίου προφήτου, προδρόμου και βαπτιστού Ιωάννου.

24 Ιουνίου, Γενέθλιον του Τιμίου Προφήτου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου.

29 Αυγούστου, Αποτομή της κεφαλής του Τιμίου Προφήτου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου. Η ημέρα τιμάταιμε αυστηρή νηστεία.

23 Σεπτεμβρίου, Σύλληψις Τιμίου Προδρόμου.